

Texnologik Korxonalarda Va Tashkilotlar Boshqarishda Sun'iy Intellektdan Foydalanish

Jo'raqulova Gulxayo Rizo qizi

Toshkent davlat Texnika Universiteti Sun'iy intellekt yo'nalishi 1-kurs magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada Texnologik korxonalarni boshqarishda sun'iy intellektning ta'siri va samaradorligi korxonalarda texnologik jarayonlarni takomillashtirish. Sun'iy intellekt korxonalarni boshqarishning turli sohalarida sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishni tahlil qiladi, korxonalar barqaror rivojlanishda sun'iy intellektning o'rni.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, nou-xau, tendentsiya, integratsiya, avtomatlashtirish, optimallashtirish.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 17.02.2021 dagi "Sun'iy intellekt texnologiyalarini jadal joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratish chora-tadbirlari to'g'risida" dagi PQ-4996 sonli qarorida "Raqamli O'zbekiston — 2030" Strategiyasiga muvofiq hamda sun'iy intellekt texnologiyalarini jadal joriy etish va ularni mamlakatimizda keng qo'llash, raqamli ma'lumotlardan foydalanish imkoniyatini va ularning yuqori sifatini ta'minlash, ushbu sohada malakali kadrlar tayyorlash uchun qulay shart-sharoitlar yaratish maqsadida aholi manfaatlari yo'lida davlat xizmatlari ko'rsatish sifatini yaxshilash, shuningdek, ma'lumotlarni qayta ishlashda davlat organlarining samaradorligini oshirish uchun sun'iy intellekt texnologiyalaridan keng foydalanish; sun'iy intellekt texnologiyalari asosida boshqaruv va ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish bo'yicha innovatsion mahsulotlarni hamda ularning modellari, algoritmlari va dasturiy ta'minotini ishlab chiqish, mahalliy korxonalar va mutaxassislarining sun'iy intellekt sohasidagi axborot resurslari va bilimlardan foydalanish imkoniyatini ta'minlash, shuningdek, zarur ta'lim muhitini rivojlantirish masalalari ko'rsatib o'tildi.

Kirish

Intellekt (lotincha intellectus – sezish, idrok etish, anglash, tushunish) yangi vaziyatlarga moslasha olish, tajriba asosida o'rganish va eslab qolish qobiliyatidan iborat sifati. Hamda tushunish va mavhum tushunchalarni qo'llash va atrof-muhitni boshqarish uchun o'z bilimlaridan foydalanish. Sun'iy intellekt — informatikaning alohida sohasi bo'lib, odatda inson ongi bilan bog'liq imkoniyatlar: tilni tushunish, o'rgatish, muhokama qilish, masalani yechish, tarjima va shu kabi imkoniyatlarga ega kompyuter tizimlarini yaratish bilan shug'ullanadi. Sun'iy intellekt (SI) kompyuterlarga o'zlarining tajribalarini o'rganish, berilgan parametrlarga moslashish va ilgari faqat odamlar uchun mumkin bo'lgan vazifalarni bajarish imkonini beradi.

Sun'iy intellektdan foydalanish texnologik korxonalariga samaradorligini oshirish va ishlab chiqarishni yaxshilashga yordam beradi. Sun'iy intellekt texnologiyasi korxonalarda xizmatlarni boshqarishning muhim qismiga aylanib bormoqda va vazifalarni soddalashtirish; samaradorlikni oshirish, iqtisodiy o'sishga yordam beradi. Sun'iy intellekt (AI) qisqa vaqt rejimida vazifalarni soddalashtirish va xodimlar va resurslarni tartibga solishga yordam berish bilan bir qatorda korxonalarda xizmatlarni boshqarishda Sun'iy intellekt sohadagi aloqani yaxshilash, rejalashtirish va optimallashtirish va boshqa ko'plab vazifalar orqali xizmat ko'rsatish jarayonini yaxshilaydi. Sun'iy intellekt korxonalar faoliyat yuritishda va mijozlar bilan ishlashda keng foydalanilmoqda. Sun'iy intellekt (AI) - bu ish o'rinlarini yaxshilash, yuqori samaradorlikni yaratish va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish uchun inson aql-zakovatiga taqlid qiluvchi tizimlardir. Sun'iy intellekt

faoliyati natijasida paydo bo'lgan intellektual samaradorlikni oshirish va biznes jarayonlari uchun yangi bilimlarni yaratish uchun zarur bo'lgan ko'plab nou-xaularga ega. Sun'iy intellekt - bu aqlli tizimlar xodimlar uchun texnologik platformalar orqali qisqa vaqt davomida qimmatli ma'lumotlardan foydalanish imkonini beradi. Korxonalarda Sun'iy intellekt texnologiyalarining sanoatga keng joriy etilishi nafaqat sanoat ishlab chiqarish jarayonini, balki mehnat bozorining holatini ham sezilarli darajada o'zgartiradi. Sun'iy intellekt texnologiyalarining hal qilinmagan asosiy muammolari mustaqil fikrlash va keng ko'lamli muammolarni hal qilishga qodir bo'lgan dasturiy ta'minot agentlari va robotlardir. Korxonalar boshqaruvida sun'iy intellekt qo'llanishi mahsulot parametrlarini kompleks modellashtirish hisobiga mahsulot dizayni sifatini oshirish va tannarxini pasaytirish, Ishlab chiqarish xatolarini kamaytirish orqali ishlab chiqarish jarayonlari va ta'minot zanjirini avtomatlashtirish va optimallashtirish, Inson omilining ta'sirini minimallashtirish, jarayonlarini takomillashtirish orqali murakkab tizimlarini boshqarish jarayonlarini optimallashtirishga yordam beradi. Korxonalarda katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash ma'lumotlarni saqlash kompaniyalar xarajatlarini va xavflarni kamaytirish, ishlab chiqarilgan mahsulotlarni bozorga chiqish imkoniyatini kengaytirishi hamda raqobatbardoshlikni mustahkamlaydi. Sun'iy intellektdan foydalanish sanoatning muqarrar kellajagi hisoblanadi. Bugungi kungacha korxonalarda ishlab chiqarishni rivojlantirishning asosiy tendentsiyasi integratsiyalashgan avtomatlashtirish tizimlaridan foydalanish edi hozirgi kunda Sun'iy intellekt jadal rivojlanishga asos bo'ladi. Sun'iy intellekt (AI) tizimlarining rivojlanishi printsiplal jihatdan yangi darajadagi avtomatlashtirish tizimlarini yaratish imkonini berdi va ishlab chiqarish tsiklini nazorat qilish imkonini beradi, ishlab chiqarish va hisoblash tizimlarining yaqin integratsiyasi texnologik jarayonlarning moslashuvchanligini va mahsulot turlarini tezda o'zgartirish imkoniyatini ta'minlaydi. AI sizga real vaqt rejimida vaziyatni tahlil qilish va boshqaruv maqsadlarini o'zgartirish, boshqariladigan ob'ekt xususiyatlarining kutilmagan o'zgarishlari yoki atrof-muhit parametrlarini o'zgartirishda ishlashni davom ettirish imkonini beradi. Hozirgi kunda sun'iy intellekt texnologiyasi ko'pchilik korxonalarda foydalaniladi ayniqsa mashinasozlik sanoatida. Sun'iy intellekt texnologiyasi korxonalar boshqaruvini rivojlantirishga investitsiya qilingan mexanik uskunalar va boshqa yirik uskunalar bilan taqqoslanadi. Hozirgi vaqtda sun'iy intellekt texnologiyasi mexanik jihozlarning ishlashini boshqarish, nazorat qilish va boshqarish va texnik baxtsiz hodisalarni bartaraf etish uchun AI dan foydalanib kelinmoqda. Sun'iy intellekt ko'plab tashkilotlarda boshqaruvning muhim elementiga aylanib, korxonada boshqaruv, qarorlar qabul qilish, munosabatlar va aloqa funksiyalari va mexanizmlarini butunlay o'zgartiradi. Raqamli iqtisodiyot davrida ko'plab korxonalar va tashkilotlar rivojlantirish sur'ati yuqori darajada qolishi uchun boshqaruvga moslashuvchan va zamonaviy yondashuv zarur shu bois sun'iy intellekt tizimlarini joriy etishdagi ijobiy tomonlari quyidagilar:

1. Xarajatlarning o'sishini kamaytirib biznesni kengaytirish tavarga talabgorlar sonining keskin ko'payishi bilan ehtiyojlarni avtomatik qayta ishlash va takliflarni tanlash;

2. Aqlli boshqaruv tizimi mijoz tomonidan oldingi buyurtmalar va katalog ko'rinishlari asosida mahsulotni avtomatik ravishda shaxsiylashtiradi;

3. Bozor holatini kuzatish. Aqlli boshqaruv texnologiyalari o'zgarishlarni kuzatish va barcha bozor jarayonlari dinamikasini baholashga qodir (yangi mahsulotning paydo bo'lishi, iste'molchilarning xohish-istaklarining o'zgarishi va boshqalar).

Korxonalar va tashkilotlarda sun'iy intellektni joriy qilish o'z faoliyatini raqamlashtirish yo'lida bir qator muammolarga duch kelishadi. Sun'iy intellektga asoslangan texnologiyalarni qabul qilish va ulardan foydalanishni cheklash ko'plab xodimlar va boshqaruv xodimlarida raqamli tushuncha,

fikrlash va bilimning yo'qligi, investitsiyalar, AKT mutaxassislarining etishmasligi va operatsiyalar hajmini belgilaydigan kompaniya hajmi yetishmasligi.

Zamonaviy dasturiy yechimlar kompaniyalarning o'sishi va takomillashuvi uchun yaxshi imkoniyatlar yaratadi. Sun'iy intellekt o'rnatilgan algoritmlarga asoslangan vazifalarni bajarish orqali ish jarayonini osonlashtirishi bilan bir qatorda, u faqat odam hal qila oladigan global muammolarni hal qilishga yo'naltirilishi mumkin bo'lgan xodimlarning vaqtini yanada samarali ishlatishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. N.R. Yusupbekov, R.A.Aliyev, R.R.Aliyev, A.N. Yusupbekov Boshqarishning intellektual tizimlari va qaror qabul qilish.
2. Max Bramer, R Goebel, J. Siekmann, W.W. Wahlster Artificial Intelligence.
3. Шрайберг. Я.Л, Соколова.Ю.В Искусственный интеллект